

vidt de sørge for at fuldbyrde det Formaal, som Samsundet har med ethvert Menneske, der fødes. Saa snart dette Formaal ikke fyldestgøres af Forældrene, er det ikke alene Samsundets Ret, men dets Pligt mod det hjælpeløse Barn at sørge for, at det kan komme til den simple Ret, at faae den Underviisning, som gives i Skolerne. Jeg er ogsaa i dette Punkt ganske enig i, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brig), at det er i høieste Grad uretfærdigt mod Barnet, som det er stridende mod Samsundets Tarv, at det under noget som helst Paaskud skal være Forældrene tilladt at forhindre Barnet i at faae det eneste Mittel, som det fattige Barn kan faae, til at skaffe sig en Stilling i det senere Liv, nemlig den Underviisning, som tilbydes i Skolerne. Vi maae vel huske paa, at det Eneste, hvormed det fattige Barn træder ud i Livet, er den Emule Underviisning, der kan gives det i Almueskolerne. Jeg vil drage i Erindring, hvad der er Enhver bekendt, der i mindste Maade har beskæftiget sig med disse Forhold, at overalt i de katolske Lande, det vil sige: ikke der, hvor Katholicismen arbejder som Propagant, ikke der, hvor den søger at vinde Indgang, men der, hvor den er rodfæstet, er det Katholicismens første Formaal at indskrænke Skoleunderviisningen saa meget som muligt. Der, hvor den arbejder og trænger sig frem, der stiller den ganske vist en anden Tænkning op, og det er den, man ikke skal lade sig vildlede af; men der, hvor den har fundet sit Hjem og er bleven fuldkommen rodfæstet i Befolkningen, er det et af dens første Formaal at hæve Skoletrangen, hvor den maatte bestaae, og hæve den af Hensyn til de fattige Folk. Man gaaer ikke ud paa at skaffe de fattige Folk tørt Brød til Barnet, men paa at holde det fattige Barn i fuldkommen Uvidenhed, at opdrage det i en Tilstand, som grændser nær til Idiotisme. Det er dette Skalkestjul for den katolske Propaganda, som man ikke noksom kan advare imod, og jeg kan ikke dybt nok beklage, at der hertilands fra saa mange Kanter i den demokratiske Leir er fremkommet en Bestræbelse, der gaaer i den samme Retning, idet man nemlig for at naae sit Maal besmykker

denne Bestræbelse med, at det er Hensynet til Fattigmand, som leder til at gjøre den største Uret, man kan gjøre mod den fattige Familie, det, at lade det fattige Barn opvoxe i Uvidenhed. Den høitærede Minister talte varmt og smukt om den Ret, som er givet Barnet i vor Grundlovs § 85, og det vilde i mine Dine være sørgeligt, om vi i vor Tid, efterat denne Bestemmelse i Grundloven nu har bestaaet i 18 Aar, skulde være komne dertil, at vi skulde underkjennde, hvad man allerede i 1849 havde et aabent og klart Die for, at det er den første Betingelse for, at der kan staffles et sundt, frit, demokratisk Folkeliv tilvoie i vort Samsund, at der værnes om den Fattiges Underviisning i hans Barndom. (En Stemme: Men der skal ikke værnes ved Tvang). Et æret Medlem siger, at der ikke skal værnes ved Tvang; det er mig ligegyldigt, hvorledes det steer. Kan Nogen skaffe Barnet holdt nøiagtigt til Skolen uden Tvang, saa for mig gjerne, saa gaaer jeg med dertil; det er mig blot om Maalet at gjøre, at der drages Omsorg for, at Barnet saavidt muligt ikke nogeninde forsømmer Skolen; thi det er Noget, som Enhver veed, der har beskæftiget sig med Skolegjer-ning, at Intet er mere skadeligt for det enkelte Barn som for hele Skolen, end at Skoleunderviisningen af Enkelte bliver forsømt. Det, jeg derfor holder paa strengt og uden nogen Afkortning, er, at Skolen skal besøges, saa længe og saa ofte den er aaben for Barnet. Kan Nogen bevirke dette uden Tvang, saa for mig gjerne, men da jeg ikke seer noget andet Mittel dertil end Opretholdelsen af Skoletvangen, saa vil jeg saa længe, indtil jeg seer, hvorledes det ærede Medlem kan bevirke dette uden Tvang, saa længe indtil han anviser os Veien dertil, opretholde Skoletvangen. — Om Skolemulcterne ere af den ene eller den anden Art, er mig ligegyldigt. Jeg er mod Skolemulcter som overhovedet mod alle Slags Mulctbestemmelser, fordi Mulctbestemmelser ramme Folk efter deres Formuenhed og ikke efter deres Forseelse. At skulle betale en Mulct af een Mark generer ikke i mindste Maade den, der er en velhavende Mand, men for den usormuende Mand kan det være trykkende. Dette er en Betragtning, som gjælder alle Slags Mulcter,